

ฉบับที่ 11/2566

วันที่ 20 เมษายน 2566

ฐานะการคลังของรัฐบาลในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2566
(ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566)

นายพรชัย ฐีระเวช ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเปิดเผยฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566) รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลังทั้งสิ้น จำนวน 1,161,991 ล้านบาท ในขณะที่มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 1,795,423 ล้านบาท โดยรัฐบาลได้กู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล จำนวน 294,505 ล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 193,585 ล้านบาท

ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2566
(ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566)

หน่วย: ล้านบาท

	ครึ่งแรก		เปรียบเทียบ	
	ปีงบประมาณ 2566	ปีงบประมาณ 2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	1,161,991	1,104,871	57,120	5.2
2. รายจ่าย (2.1 + 2.2)	1,795,423	1,723,069	72,354	4.2
2.1 รายจ่ายปีปัจจุบัน	1,691,980	1,589,924	102,056	6.4
2.2 รายจ่ายปีก่อน	103,443	133,145	(29,702)	(22.3)
3. ดุลเงินงบประมาณ	(633,432)	(618,198)	(15,234)	(2.5)
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	(91,507)	(49,407)	(42,100)	(85.2)
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	(724,939)	(667,605)	(57,334)	(8.6)
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	294,505	439,713	(145,208)	(33.0)
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	(430,434)	(227,892)	(202,542)	(88.9)
8. เงินคงคลังต้นงวด	624,019	588,747	35,272	6.0
9. เงินคงคลังปลายงวด	193,585	360,855	(167,270)	(46.4)

หมายเหตุ: ตัวเลขเบื้องต้น ณ วันที่ 18 เมษายน 2566

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โทร. 0 2273 9020 ต่อ 3556

**ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดประจำเดือนมีนาคม 2566
และในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566)**

ในเดือนมีนาคม 2566 รัฐบาลขาดดุลเงินสด จำนวน 76,068 ล้านบาท โดยเป็นการขาดดุลเงินงบประมาณ จำนวน 87,081 ล้านบาท และเป็นการเกินดุลเงินนอกงบประมาณ จำนวน 11,013 ล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2566 มีจำนวน 193,585 ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ฐานะการคลังเดือนมีนาคม 2566

1.1 รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลัง จำนวน 177,529 ล้านบาท ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 12,068 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 6.4) โดยการนำส่งรายได้ของกรมสรรพากร (ภาษีมูลค่าเพิ่ม) และกรมสรรพสามิต (ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน) ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว เนื่องจากในเดือนกุมภาพันธ์ 2565 การนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเลื่อนไปในเดือนมีนาคม 2565 ขณะที่ในเดือนกุมภาพันธ์ 2566 รายได้ดังกล่าวนำส่งในเดือนทั้งหมด ประกอบกับมีมาตรการปรับลดอัตราภาษีน้ำมันดีเซลเพื่อบรรเทาผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชน เป็นการชั่วคราวจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ทรงตัวอยู่ในระดับสูง

1.2 รัฐบาลมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 264,610 ล้านบาท ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 29,265 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 10.0) โดยเป็นรายจ่ายปีปัจจุบัน จำนวน 248,317 ล้านบาท ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 8.8 และการเบิกจ่ายเงินจากงบประมาณปีก่อน จำนวน 16,293 ล้านบาท ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 24.4 โดยรายจ่ายปีปัจจุบันประกอบด้วย (ตารางที่ 1)

1.2.1 รายจ่ายประจำ จำนวน 200,831 ล้านบาท ต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 13.2 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงแรงงาน เบิกจ่ายต่ำกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว

1.2.2 รายจ่ายลงทุน จำนวน 47,486 ล้านบาท สูงกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 15.9 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากกระทรวงคมนาคม และรัฐวิสาหกิจ เบิกจ่ายสูงกว่าเดือนเดียวกันปีที่แล้ว

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณที่สำคัญในเดือนนี้ ได้แก่ เงินอุดหนุนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 28,334 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 16,034 ล้านบาท งบลงทุนของกรมทางหลวง จำนวน 13,241 ล้านบาท เงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10,283 ล้านบาท งบลงทุนของกรมชลประทาน จำนวน 8,002 ล้านบาท รายจ่ายชำระหนี้ของกระทรวงการคลัง จำนวน 7,571 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 7,019 ล้านบาท และงบลงทุนของกรมทางหลวงชนบท จำนวน 6,498 ล้านบาท

ตารางที่ 1 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณเดือนมีนาคม 2566

หน่วย: ล้านบาท

	เดือนมีนาคม		เปรียบเทียบ	
	2566	2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายจ่ายปีปัจจุบัน (1.1+1.2)	248,317	272,322	(24,005)	(8.8)
1.1 รายจ่ายประจำ	200,831	231,343	(30,512)	(13.2)
1.2 รายจ่ายลงทุน	47,486	40,979	6,507	15.9
2. รายจ่ายจากงบประมาณปีก่อน	16,293	21,553	(5,260)	(24.4)
3. รายจ่ายรวม (1+2)	264,610	293,875	(29,265)	(10.0)

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

1.3 ดุลการคลังรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสด ณ เดือนมีนาคม 2566 ขาดดุลจำนวน 76,068 ล้านบาท โดยเป็นการขาดดุลเงินงบประมาณ จำนวน 87,081 ล้านบาท และการเกินดุลเงินนอกงบประมาณ จำนวน 11,013 ล้านบาท ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากเงินฝากคลังเงินคืนของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 โดยรัฐบาลได้กู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล จำนวน 33,000 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินสดหลังกู้ (หลังกู้ชดเชยการขาดดุล) ขาดดุล จำนวน 43,068 ล้านบาท และเงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 193,585 ล้านบาท (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดเดือนมีนาคม 2566

หน่วย: ล้านบาท

	เดือนมีนาคม		เปรียบเทียบ	
	2566	2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	177,529	189,597	(12,068)	(6.4)
2. รายจ่าย (2.1 + 2.2)	264,610	293,875	(29,265)	(10.0)
2.1 รายจ่ายปีปัจจุบัน	248,317	272,322	(24,005)	(8.8)
2.2 รายจ่ายปีก่อน	16,293	21,553	(5,260)	(24.4)
3. ดุลเงินงบประมาณ	(87,081)	(104,278)	17,197	16.5
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	11,013	1,297	9,716	749.1
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	(76,068)	(102,981)	26,913	26.1
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	33,000	45,248	(12,248)	(27.1)
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	(43,068)	(57,733)	14,665	25.4
8. เงินคงคลังต้นงวด	236,653	418,588	(181,935)	(43.5)
9. เงินคงคลังปลายงวด	193,585	360,855	(167,270)	(46.4)

หมายเหตุ: ตัวเลขเบื้องต้น ณ วันที่ 18 เมษายน 2566

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โทร. 0 2273 9020 ต่อ 3556

2. ฐานะการคลังในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2566 (ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566)

2.1 รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลัง จำนวน 1,161,991 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 57,120 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 5.2) โดยการนำส่งรายได้ของกรมสรรพากร (ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา) สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้วตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ ประกอบกับมีรายได้พิเศษจาก (1) การนำส่งทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียน (2) การนำส่งรายได้จากสัมปทาน โทรศัพท์เคลื่อนที่และจากการประมูลใบอนุญาตคลื่นความถี่วิทยุระบบ FM และ (3) การชำระอากรขาเข้า ย้อนหลังตามคำพิพากษาคดี อย่างไรก็ดี การนำส่งรายได้ของกรมสรรพสามิต (ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน) ต่ำกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว เนื่องจากมีมาตรการปรับลดอัตราภาษีน้ำมันดีเซลเพื่อบรรเทาผลกระทบ ต่อค่าครองชีพของประชาชนเป็นการชั่วคราวจากราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ทรงตัวอยู่ในระดับสูง

2.2 รายจ่ายรัฐบาล การเบิกจ่ายเงินงบประมาณของรัฐบาลมีจำนวนทั้งสิ้น 1,795,423 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว จำนวน 72,354 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 4.2) โดยเป็นรายจ่ายปีปัจจุบัน จำนวน 1,691,980 ล้านบาท สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 6.4 และการเบิกจ่ายเงินจากงบประมาณปีก่อน จำนวน 103,443 ล้านบาท ต่ำกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 22.3 โดยรายจ่ายปีปัจจุบันประกอบด้วย (ตารางที่ 3)

2.2.1 รายจ่ายประจำ จำนวน 1,459,291 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 57.9 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน 2,521,215 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 4.1 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงศึกษาธิการ เบิกจ่ายสูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว

2.2.2 รายจ่ายลงทุน จำนวน 232,689 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 35.1 ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน 663,785 ล้านบาท) สูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 23.7 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน เบิกจ่ายสูงกว่าช่วงเดียวกันปีที่แล้ว

การเบิกจ่ายเงินงบประมาณที่สำคัญ ได้แก่ รายจ่ายชำระหนี้ของกระทรวงการคลัง จำนวน 155,444 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 120,461 ล้านบาท งบรายจ่ายอื่นของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 119,092 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 83,716 ล้านบาท งบรายจ่ายอื่นของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 80,806 ล้านบาท เงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 58,575 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 51,327 ล้านบาท งบลงทุนของกรมทางหลวง จำนวน 48,640 ล้านบาท เงินอุดหนุนของสำนักงานประกันสังคม จำนวน 36,386 ล้านบาท งบลงทุนของกรมชลประทาน จำนวน 29,687 ล้านบาท งบลงทุนของกรมทางหลวงชนบท จำนวน 16,279 ล้านบาท และเงินอุดหนุนของกรมการข้าว จำนวน 15,406 ล้านบาท

ตารางที่ 3 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2566
(ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566)

หน่วย: ล้านบาท

	ครึ่งแรก		เปรียบเทียบ	
	ปีงบประมาณ 2566	ปีงบประมาณ 2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายจ่ายปีปัจจุบัน (1.1+1.2)	1,691,980	1,589,924	102,056	6.4
1.1 รายจ่ายประจำ	1,459,291	1,401,886	57,405	4.1
1.2 รายจ่ายลงทุน	232,689	188,038	44,651	23.7
2. รายจ่ายจากงบประมาณปีก่อน	103,443	133,145	(29,702)	(22.3)
3. รายจ่ายรวม (1+2)	1,795,423	1,723,069	72,354	4.2

ที่มา: กรมบัญชีกลาง

2.3 ดุลการคลังรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดขาดดุล จำนวน 724,939 ล้านบาท โดยเป็นการขาดดุลเงินงบประมาณ จำนวน 633,432 ล้านบาท และการขาดดุลเงินนอกงบประมาณ จำนวน 91,507 ล้านบาท ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการถอนเงินฝากคลังของเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 และเงินฝากคลังของเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 สุทธิ จำนวน 43,027 ล้านบาท การถอนเงินฝากคลังของภาษีมูลค่าเพิ่มให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวดที่ 10 - 12 ของปีงบประมาณ 2565 จำนวน 33,703 ล้านบาท และการถอนเงินฝากคลังของกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน สุทธิ จำนวน 14,373 ล้านบาท ทั้งนี้ มีเงินฝากคลังเงินคืนของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 สุทธิ จำนวน 4,523 ล้านบาท โดยรัฐบาลได้กู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุล จำนวน 294,505 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินสดหลังกู้ (หลังกู้ชดเชยการขาดดุล) ขาดดุล จำนวน 430,434 ล้านบาท และเงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 193,585 ล้านบาท (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ฐานะการคลังของรัฐบาลตามระบบกระแสเงินสดในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2566
(ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566)

หน่วย: ล้านบาท

	ครึ่งแรก		เปรียบเทียบ	
	ปีงบประมาณ 2566	ปีงบประมาณ 2565	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	1,161,991	1,104,871	57,120	5.2
2. รายจ่าย (2.1 + 2.2)	1,795,423	1,723,069	72,354	4.2
2.1 รายจ่ายปีปัจจุบัน	1,691,980	1,589,924	102,056	6.4
2.2 รายจ่ายปีก่อน	103,443	133,145	(29,702)	(22.3)
3. ดุลเงินงบประมาณ	(633,432)	(618,198)	(15,234)	(2.5)
4. ดุลเงินนอกงบประมาณ	(91,507)	(49,407)	(42,100)	(85.2)
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	(724,939)	(667,605)	(57,334)	(8.6)
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	294,505	439,713	(145,208)	(33.0)
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	(430,434)	(227,892)	(202,542)	(88.9)
8. เงินคงคลังต้นงวด	624,019	588,747	35,272	6.0
9. เงินคงคลังปลายงวด	193,585	360,855	(167,270)	(46.4)

หมายเหตุ: ตัวเลขเบื้องต้น ณ วันที่ 18 เมษายน 2566

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กองนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โทร. 0 2273 9020 ต่อ 3556